

Zuzana Holasová

POPOUPO

aneb
Podivuhodná pouť pouští

Michal, Tomáš, Alžbětka a Otík stoupali dobře známou lesní cestou k rozcestí u vysokého buku. Tam odbočili na úzkou pěšinku vyšlapanou mezi obrovskými polštáři mechu a asi po padesáti metrech dorazili na horskou louku s rozlehlým, dílem kamenným, dílem roubeným stavením pod temným cípem lesa. V dešti vyhlížely kamenné zdi šedě a tajemně a břidlicová střecha se ocelově leskla.

Nikde nebylo ani živáčka a Alžbětka se zajíkla blahem. Tušila naprosto jasně, že dneska zažijí v Ladislavově domě nějaké dobrodružství.

Sotva otevřeli dveře a vstoupili do síně, obklopilo je ticho a lezavý vlhký chlad, jaký bývá v kamenných staveních, v nichž žijí lidé jen několik měsíců v roce.

„Br, tady je zima,“ otrásl se Otík. „Tady teda určitě nastydnou.“

„Moc teplo tu vážně není,“ přikývl k tomu, co říkal bratranec, Michal snad poprvé v životě a běžel otevřít okna, aby mohl do světnice čerstvý vzduch. Potom dodal: „Půjdem na půdu. Trochu se tam porozhlédneme, a až se to tu vyvětrá, slezeme dolů a zatopíme.“

„To je rozumný. Na půdě bude větší teplo,“ podotkl Tomáš jednak proto, že si to opravdu myslel, jednak proto, že si se starším bratrem dobře rozuměl a skoro vždycky s ním souhlasil.

Jen Alžbětka by raději nejdřív zatopila a uklidila a pak si nerušeně hrála na půdě až do oběda. Trochu rozmrzelá stoupala za bratry po žebříku.

Tomáš se nemýlil. Nahoře na půdě bylo mnohem příjemněji než dole ve světnici. Skoro se zdálo, že staré trámy vydechují teplo z minulých slunečných dnů. Děti pověsily pláštěnky na mosazný věšák v koutě a Alžbětka chvíli pozorovala, jak z nich stéká na podlahu voda. Možná by měla najít hadr a loužičky utřít, ale pak na loužičky i hadr nějak zapomněla.

„Pojďte se podívat na netopýry,“ volal Michal z nejtmaavšího a nejvzdálenějšího kouta půdy, kde sídlila malá kolonie nočních zvířátek. „Je jich tu čím dál víc.“

Tomáš se už rozvaloval na svém oblíbeném místě v křesílku u vikýře a nechtělo se mu vstávat. Otík měl za to, že je třeba dělat drahoty, a tak šla za Michalem Alžbětka, aby si bratr nemyslel, že o jeho oblíbená zvířátka nemá nikdo zájem. Moc se jí nechtělo, neměla netopýry ráda. Jak tam tak viseli ze střechy hlavou dolů, připomínali jí černokněžníky zabalené do cípatých pláštů.

„Au, a ke všemu jsem se bouchla do nohy,“ hubovala tiše a koukala po podlaze, o co se to vlastně udeřila. A náhlá se jí rázem zlepšila.

„Páni, co to tady je?“

U nohou jí ležela podlouhlá dřevěná truhlička, vlastně nějaké pouzdro, nahoře hladké a po stranách vyřezávané.

Nikdy dřív si téhle věci nevšimla, možná proto, že do kouta k netopýrům chodila zřídkakdy.

„Koukejte, kluci. To je teda nález!“

Bratři si jí moc nevšimali. Dobře znali Alžbětčiny nálezy, vždycky to byly nějaké korále, voskové kytičky a skleněné věnečky, zkrátka hlouposti.

„Jenže to nejde otevřít,“ ozvala se Alžbětka. „Co je asi uvnitř?“

Tomáš zpozorněl. Zamžoural ze svého křesílka do šera na věc, kterou držela Alžbětka v ruce.

„To je nějaký vyřezávaný trámek,“ řekl.

„Ba ne, není to trámek. Kolem dokola to má zářez,“ odporovala mu sestra.

Teď už se probudila zvědavost i v Michalovi.

„Ukaž,“ řekl Alžbětce a vzal jí vyřezávanou věc z ruky, „odneseme to ke světlu.“

U vikýřového okna položil truhličku na zem a všichni čtyři se nad ní zvědavě sklonili.

„Tady vpředu to má nějaký uzávěr. Zkusím s tím otočit,“ řekl Michal.

A potom se ozvalo cvak a víko odskočilo.

„Vždyť je tam jenom papír a nějaký futrál,“ odvrátil se Otík.

V truhličce před nimi ležel dlouhý svitek papíru a kožené pouzdro velké asi jako penál.

„Třeba to je stará mapa,“ řekl Michal a hned svitek rozvinul.

Nebyla to mapa, jen čistý papír. A krásný papír.

„Není to pergamen?“ zeptala se Alžbětka.

Otík si významně zatukal prstem na čelo. „Tohle? Ty nevíš, jak vypadá pergamen?“

„A ty to víš?“ odsekla Alžbětka, protože bylo skoro jisté, že ani Otík ještě nikdy žádný pergamen pořádně neviděl, leda někde v muzeu ve skleněné vitríně.

„Je to papír,“ rozhodl Michal. „Ale obyčejný není. Je mnohem tlustší a pěkně zažloutlý.“

Tomáš zatím otevřel kožené pouzdro, které leželo v truhličce vedle svitku. Byly v něm pastelky s dlouhými nastřenými hroty, každá uložená ve zvláštní kapsičce.

„Koukejte,“ řekl, „mohli bychom je hned vyzkoušet.“

On i jeho sourozenci byli zruční kreslíři. Měli slabost pro papíry, čtvrtky a bloky všeho druhu a barvičkám, tužkám a pastelkám nedokázali odolat. Tomáš jednu pastelku vytáhl a hned chtěl zkusit, jak se s ní kreslí, ale Michal ho zadržel.

„Počkej, ten papír je moc pěkný na to, abychom ho jen tak pomalovali. Je jako stvořený pro mapu. Co kdybychom si vymysleli nějakou hru, nějaké putování neznámou zemí a tu zemi na ten papír nakreslili?“

„To je nápad,“ souhlasil nadšeně Tomáš. „A nakreslíme cestu a po ní z políčka na políčko poputují figurky.“

Otík si pohrdavě odfrkl:

„Aha, Člověče, nezlob se. Tak to bude napínavý.“

„Žádný Člověče, nezlob se. Nazveme to Putování pouští a na figurky, teda jako na nás, tam bude číhat plno nástrah a nebezpečí,“ ohradil se Michal. Potom ho něco napadlo a zamýšleně dodal: „Ovšem každé putování by mělo mít nějaký smysl, nějaký cíl.“

Tomášovi se nápad s hrou líbil čím dál víc. Oči mu svítily a představivost pracovala na plné obrátky. Rychle řekl: „Já si myslím, že cílem poutníků v poušti může být jediné studna, nějaký pramen vody.“

„Jenže od studny se stejně musí jít dál. Nejlíp domů,“ ozvala se Alžbětka.

„Ale ta naše studna bude zvláštní,“ obhajoval svou myšlenku Tomáš. „Kdo se z ní napije, uvidí se na hladině takový, jaký opravdu je.“

„Výborně!“ zajásal Michal. „To je dobrý smysl hry. Já bych vážně moc rád věděl, jaký doopravdy jsem.“

„A já taky,“ přidala se Alžbětka a skoro ji mrzelo, že to v jejich hře bude jenom „jako“.

Krátký odpočinek

Otík trucoval. Sedl si tak, aby neviděl ani na Alžbětku, ani na Michala, ani na Tomáše, a pozoroval svůj Stín. Byl krátký, protože slunce stálo vysoko, ale ostrý a výrazný, a dokonce se zdálo, že se vznáší kousíček nad zemí. Otík doufal, že promluví, a opravdu nemusel čekat dlouho. Za chvíli se Stín ozval:

„Pravidla by měla platit pro každého.“

„To bych řekl,“ přitakal Otík. „Když stromy vidí všichni, měl bych je vidět taky.“

„Je to samozřejmě nespravedlnost,“ potvrdil mu Stín.

„Ošklivá nespravedlnost.“

Otíkovi se ulevilo. Konečně si mohl promluvit s někým, kdo mu rozuměl a věděl, jak mu je. Už se těšil na příjemný rozhovor, když se za jeho zády ozvalo:

„Ty si povídáš sám se sebou?“

Otík vyskočil.

„Co je vám do toho? A jak si dovoluujete takhle mě špehovat?“

Bratrance stáli přímo u něho a dělali něco s košilemi.

„Nikdo tě nešpehuje,“ řekl Michal. „Chceme ti udělat přístřešek. Když se posuneš kousek dozadu, ocitneš se zrov-

na pod dvěma velkými větvemi. Přehodíme přes ně košile a ty budeš ve stínu.“

„Dejte mi pokoj. Je mi docela dobře.“

„A bude ti líp,“ nenechali se odradit kluci a začali rozvěšovat svršky po větvích.

Kdyby měl Otík o něco lepší náladu, určitě by ho bavilo pozorovat, jak lezou vzduchem a upevňují rukávy a kapsy do prázdna. Jenže Otík měl náladu tuze špatnou a nebavilo ho vůbec nic. Zalezl do stínu a jenom dával pozor, aby vzdušný baldachýn neshodil. Brzy se pod ním opravdu cítil líp než na slunci a také dostal chuť na další pomeranče, ale raději by si ukousl jazyk, než by si o nějaké řekl.

Tomáš a Alžbětka, každý opřený o jeden strom, zatím seděli v chládku a bylo jim skvěle. Alespoň Alžbětce bylo skvěle a Tomáš vypadal spokojeně. Jestli měl nějaké starosti, nedával je najevo a povídal si se sestrou. Právě s plnou pusou prohlásila:

„Vlastně se mi tahle hra začíná líbit. Ještě nikdy jsem nezažila něco tak vzrušujícího.“

Teď, když utišila hlad a žízeň a nemusela se nikam trmácet, zdálo se jí rozhodně lepší prožívat dobrodružství v poušti než uklízet Ladislavovu chalupu. Blaženě se natáhla na záda a pozorovala, jak nad její hlavou probleskuje zeleným listím slunce.

Zato Michal se cítil jako hlupák. Donesl Otíkovi pár pomerančů a říkal si, že víc pro bratrance udělat nemůže, ale trápila ho ta nešťastná pravidla hry. „Když je nechápu, jak projdeme pouští?“ strachoval se. Také ho znervózňovalo, že k pomerančovníkům dorazili později, než předpokládal. Zdolal kritické pásmo teď, v odpoledním vedru, bude těžké.

„Možná by bylo lepší zůstat tady do rána,“ řekl Tomáši. „Ztratíme půl dne, ale riskovat pásmo odpoledne, to se mi moc nechce.“

„Sláva, přespíme tu!“ jásala Alžbětka. Ještě nikdy nespala jen tak venku na holé zemi a nocovat mezi stromy obalenými ovocem jí připadalo neobyčejně romantické.

Tomáš přikývl:

„Taky mě to napadlo. Když vyrazíme ráno, až bude slunce za horama, zvládneme kritické pásmo jako nic.“

Ve skutečnosti si nemyslel, že bude průchod nebezpečným úsekem snadný, nechtěl ale kazit Alžbětce náladu ani malovat čerty na zeď. A mají-li mít nějakou naději, opravdu musí vyrazit za ranního chladu. „Třeba to nakonec dobře dopadne,“ říkal si.

Jen Michal se nemohl zbavit starostí. Až do večera přemýšlel o pravidlech hry. Zneklidňovalo ho, že neví, proč Otík pomerančovničky nespatriil, ale ať to probíral, jak chtěl, nemohl přijít na to, v čem je háček.

Večer na všechny dolehla únava. Alžbětce se zavíraly oči ještě dřív, než zapadlo slunce, a její bratři na tom nebyli o mnoho líp. Poskládali se ke spánku jeden vedle druhého v mělkém dolíku mezi dvěma stromy, jejichž větve se jim proplétaly nad hlavami, jen Otík zůstal pod přístřeškem a čas od času si sám pro sebe něco mumlal. Usnul později než ostatní, a než ho zmohl spánek, navlékl se do obou košil, které stáhl z neviditelných větví.

V noci se citelně ochladilo a noční chlad probudil Alžbětka. Chvilku si myslela, že jí spadla z postele peřina, a rozespale šmátrala kolem sebe, aby ji našla. Potom vysoko nad sebou mezi stromy spatřila bílé mrazivé hvězdy a uvědomi-

la si, kde je. Celá ztuhlá a zkřehlá se posadila. Na obzoru se temněly hory jako zuby obrovského draka a poušť byla v měsíčním světle studená, nepřátelská a plná skrytého nebezpečí. Stísněně hmátla po Michalově ruce.

„Spíš?“ zašeptala. „Já se bojím.“

Michal se překulil na bok a otevřel oči.

„Čeho se bojíš?“

„Pouště a těch hor. A draka. Myslíš, že tam opravdu bude?“

Michal chvíli váhal s odpovědí a nakonec usoudil, že lhát nemá smysl. Tiše řekl:

„Jo. Asi jo.“

„Kdyby aspoň nebyl tak hnusnej, jak ho Otík nakreslil! A kdyby neměl na hlavách ty koruny.“

Michal přitiskl Alžbětku k sobě.

„Ničeho se neboj. Vždyť máme ty tvoje pomocníky. A třeba je ani nebudeme potřebovat. Drak přece spí a ty už taky spíš.“

„Jenže já nemůžu,“ vzdychla Alžbětka. „Je mi hrozná zima.“

Alžbětka se otrásla a Michal si vzpomněl na košile, z kterých včera zbudovali Otíkovi přístřešek. V noci ho bratranec nepotřebuje. Michal vstal, aby košile stáhl z větví, potmě však docílil jedině toho, že ho něco udeřilo do hlavy. Okamžitě mu naskočila boule, zakymácel se a upadl rovnou na Otíka.

„Co je? Co se děje?“ vyletěl Otík, vyděšený a rozespalý.

„Promiň,“ zamumlal Michal. „Já jenom hledám naše košile. Alžbětce je hrozná zima.“

„To je teda sprostý, takhle mě budit,“ rozčiloval se Otík.

„Vážně jsem nechtěl. Ale kde ty košile jsou?“

Vtom pronikl větvemi měsíční paprsek a Michala popadla zlost.

„Vždyť ty sis je obě zabral pro sebe! To bych tady mohl klidně hledat celou noc. Hned mi aspoň jednu vrať.“

„Přece jste mi je půjčili, ne?“ ohradil se dotčeně Otík. Svlékat se teď, v takovém chladu, to se mu opravdu nechtělo.

Ale Michal k němu natahoval ruku.

„Máš svoji bundu. A tričko. Tak naval košili.“

„Musíte se hádat i v noci?“ ozvalo se za nimi.

Ostrá výměna názorů probudila Tomáše.

„Aspoň tady byste s tím mohli přestat.“

Michal chtěl bratrovi nejdřív pěkně zostra říct, aby se nepletl do věcí, o kterých nic neví, ale rozmyslel si to. Tomáš měl pravdu. Hádkami se nic nespraví, jenom by si jimi tady v poušti zkomplikovali život. Ale košili potřeboval.

„Otíku, prosím tě, vrať mu ji,“ řekl Tomáš, který dobře věděl, o co jde.

Otík se bez dalších řečí svlékl a Michal mu nedočkavě vytrhl košili z ruky.

„Nezlob se na něho,“ šeptla mu o chvíli později do ucha Alžbětka, teď už navlečená do flanelových rukávů. „On nevidí pomerančovničky.“

„No a co? Kvůli tomu se nemusí chovat jako křeček. A ty už spi,“ odbyl ji nakvašeně Michal.

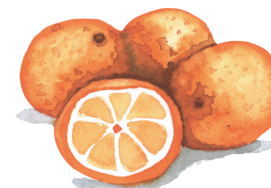
Zakrátko bylo pod stromy opět ticho. Tomáš, Alžbětka i Otík spali, jen Michal se převaloval z boku na bok a pomalu se smiřoval s tím, že do rána nezamhouří oči. Pravidla hry mu dělala starosti a pak – zrovna přemýšlel o hádce

s Otíkem – mu konečně svitlo. Vzpomněl si, co na Ladislavově půdě říkala Alžbětka: k pomerančovničkám se přichází z políčka dobrých skutků.

„A bylo to tak!“ jásal v duchu. Tomáš půjčil Otíkovi boty, Alžbětka jim přinesla pomeranče a on... Co vlastně udělal on? Chvíli mu trvalo, než si uvědomil, že spatřil stromy, když chtěl Alžbětce ušetřit zbytečné trmácení se pouští. Kdyby mu někdo uložil rozhodovat o tom, co je a co není dobrý skutek, takovou maličkostí by se vůbec nezabýval. Tady se to za dobrý skutek pokládalo. „To je teda velkorysost,“ pomyslel si Michal a spokojeně zív. Pravidla platila, a protože je znají, snad cestu pouští zvládnou.

Těsně předtím, než se mu zavřely oči, si ještě pomyslel: „A Chocholouš samozřejmě pro nikoho nehnul prstem.“

A pomyslel si to s uspokojením.

Obsah

Michal, Tomáš, Alžbětka a Chocholouš	7
Nová hra	13
Pravidla hry	18
Putování pouští.....	25
Vedro a žízeň.....	31
Pomerančovníkový háj	37
Krátký odpočinek.....	44
Kritické pásmo	50
Bratr píseň.....	54
Zelené údolí.....	63
Dračí stezka.....	69
Padající kameny	75
Drak	80
Dlouhá noc.....	87
Drakobijce.....	92
Velký zápas.....	102
Krásná paní.....	110
Pozdní večeře	114
Noční rozhovor	120
Stín	127
Vysoko na věži.....	136
Pastýřův pramen	140
Nový most	146
Bludný kruh	153
Za zlatavou mlhou	158
Pastýř.....	161
Návrat	168